

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

64.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 12-го Августа — 1838 — Wilno. Piątek. 12-go Sierpnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 5-го Августа.

27 Июля. Государь Императоръ въ Теплицѣ, окончиваетъ курсъ минеральныхъ водъ, послѣ чего изволилъ отправиться въ Крейтъ. Его Величество находится въ вожделѣнномъ здравіи.

Продолженіе Журнала Путешествія Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича.

Состояніе здоровья дозволило Его Высочеству, въ послѣдніе дни пребыванія въ Ганноверѣ, принять участіе въ празднествахъ, приготовленныхъ Ихъ Величествами для высокаго своего гостя.

13 (25) Июля, во дворцѣ, занимаемомъ Его Высочествомъ, былъ устроенъ спектакль. — Государь Цесаревичъ, съ Ея Величествомъ Королевою, присутствовалъ на ономъ, въ собраніи знатнѣйшихъ особъ Двора и высшаго общества столицы, кои при этомъ случаѣ были представлены Его Императорскому Высочеству. — Его Величество Король, чувствуя себя въ этотъ день не совершенно здоровымъ, не изволилъ быть въ спектакль.

16 (28) числа, поутру, Государь Цесаревичъ изволилъ смотрѣть артиллерію. Отличное сіе войско, въ составѣ двухъ баттарей, конной и пѣшей, произвело въскольکو эволюцій съ пальбою, и прошло мимо Его Высочества церемониальнымъ маршемъ, превосходнымъ образомъ. Вечеромъ данъ былъ концертъ въ одной изъ залъ дворца Herren Haus. Король и Королева присутствовали на ономъ съ небольшою избраннымъ обществомъ.

17 (29) числа, погода здѣсь, послѣ продолжительныхъ дождей, прояснилась: Государь Цесаревичъ воспользовался оною, выѣхавъ на прогулку верхомъ.

18 (30) Июля, наканунѣ выѣзда изъ Ганновера, Государь Цесаревичъ, въ сопровожденіи свиты Своей, заѣхалъ прощаться къ Ихъ Величествамъ, послѣ чего изволилъ быть въ придворномъ манежѣ, гдѣ показаны были Его Высочеству доведенная здѣсь до совершенства выѣздка верховыхъ лошадей и Королевскіе парадные экипажи.

Пребываніе Государя Цесаревича въ Ганноверѣ заключилось баломъ, даннымъ въ покояхъ Его Высочества, на который былъ приглашенъ Дипломатическій Корпусъ, Дворъ и все высшее общество города. — Государь Цесаревичъ изволилъ участвовать въ танцахъ. Прекрасный садъ Герренгауза, славящійся своими фонтанами, былъ отлично иллюминированъ. Балъ окончился въ двѣнадцатомъ часу. Государь Цесаревичъ простился здѣсь съ Ихъ Величествами.

19 (31) Июля, Государь Цесаревичъ, въ одиннадцатую часовъ утра, изволилъ выѣхать изъ Ганновера, и отправиться по тракту чрезъ Кассель, на Франкфуртъ на Майнѣ.

Высочайшій Рескриптъ.

Господину Военному Министру.

Графъ Александръ Ивановичъ! Разсмотрѣвъ представленный Мнѣ при особомъ докладѣ вашемъ балансовый отчетъ о состояніи денежныхъ и веще-

ВІАДОМОСТІ КРАЈОВЕ.

Санкт-Петербургъ, 5-го Сіерпня.

Дня 27-го. Цесаръ Jego Mość, w Teplitz, kończy kurs wód mineralnych; poczem raczy udać się do Kreuth. Najjaśniejszy PAN znajduje się w pożądaném zdrowiu.

ДАЛШЫ ЦІАГ ДЗІЕННІКА ПОДРОЖЫ ЕГО ЦЕСАРСКІЕЙ ВЫСОКОСТІ ЦЕСАРЗЕВІЧЗА НАСТЭРСУ.

Стан здравія дозволиў Jego Wysokości, w ostatnich duiach pobytu w Hannoverze, przyjąć uczestnictwo w uroczystościach, przygotowanych przez Królestwo Ich Mość dla Wysokiego Gościa swojego.

Дня 13 го (25) Ліпца, w pałacu, przez Jego Wysokość zajmowanym, dane było widowisko. — Cesarzewicz Jego Mość, z Najjaśniejszą Królową Jej Mością, był obecny na niem, w zgromadzeniu znakomitszych osób Dworu i wyższego towarzystwa stolicy, które przy tej okoliczności były przedstawiane Jego Cesarzkiej Wysokości. — Jego Królewska Mość, czując się w dniu tym nie zupełnie zdrowym, nie mógł być na widowisku.

Дня 16 го (28), zrana, Cesarzewicz Jego Mość raczył obejrzeć artylleryą. Odznaczające się to wojsko, w składzie dwóch baterij, konnej i pieszej, wykonało kilka ewolucij ze strzelaniem, i przeciągnęło przed Jego Wysokością ceremonialnym marszem, przewybornym sposobem. Wieczorem dany był koncert w jednej z sal pałacu Herren-Haus. Królestwo Ich Mość znajdowali się na nim z niewielką liczbą wybranego towarzystwa.

Дня 17-го (29), po długich deszczach nastąpiła pogoda: Cesarzewicz Jego Mość, korzystając z tego, użył przejażdżki konno.

Дня 18-го (30), w wigilią wyjazdu z Hannoveru, Cesarzewicz Jego Mość, w towarzystwie Swego orszaku, jeździł na pożegnanie do Królestwa Ich Mość, po czém raczył być w maneżu dworu, gdzie pokazywane były Jego Wysokości doprowadzone tu do doskonałości ujeżdżanie koni wierzchowych i Królewskie pojazdy paradne.

Pobyt Cesarzewicza Jego Mości w Hannoverze zakończony został balem, danym w pokojach Jego Wysokości, na który był zaproszony Korpus Dyplomatyczny, Dwór i całe wyższe towarzystwo miasta. — Cesarzewicz Jego Mość raczył uczestniczyć w tańcach. Piękny ogród w Herrenhaus, słynący ze swych wodoskoków, był rzęsiście illuminowany. Bal ukończył się o północy. Cesarzewicz Jego Mość pożegnał się tu z Królestwem Ich Mość.

Дня 19 го (31) Ліпца, Cesarzewicz Jego Mość, o godzinie jedenastej zrana, raczył wyjechać z Hannoveru, i udać się traktem przez Kassel do Frankfortu nad Menem.

НАЈВЫՂՏՅІ РЕСКРЫПТ.

Do Pana Ministra Wojny.

Hrabio Alexandre Iwanowicz! Rozpatrzuwszy przedstawione Mi przy osobnym przełożeniu waszém bilansowe sprawozdanie o stanie pieniężnych i mate-

ственных капиталовъ четырехъ Хозяйственныхъ Департаментовъ Военнаго Министерства за 1837 годъ, Ясь особеннымъ удовольствіемъ вновь удостоившись, въ сколь удовлетворительномъ положеніи оныя нынѣ находятся, и какъ собственные денежные способы Военнаго Министерства постепенно возрастаютъ, способствуютъ къ значительному облегченію оборотовъ и самаго Министерства и казны Государственной.

Видя въ столь быстрыхъ успѣхахъ плоды неунышной и попечительной дѣятельности, постоянно вами на хозяйственное состояніе Министерства обрацаемой, итѣхъ благоразумныхъ мѣръ и распоряженій которыя по сей важной части, подъ непосредственнымъ руководствомъ вашимъ, предприняты и столь отличнымъ образомъ выполняются, Мнѣ весьма пріятно, за принесенную симъ Государству пользу, повторительно изъявить вамъ искреннюю и совершенную признательность Мою, которую поручаю вамъ объявить, также отъ Имени Моего Членамъ Военнаго Совѣта и прочимъ сотрудникамъ вашимъ по управленію хозяйственной части Военнаго Министерства.

Пребываю навсегда къ вамъ благосклонный.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:
НИКОЛАЙ.

Въ Г. Теплицѣ
18 (30) Іюля 1838 года.

(Спб. В.)

Высочайшимъ Именнымъ указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 30-й день минувшаго Апрѣля, Старшій Докторъ Округовъ пахатныхъ солдатъ, Статскій Совѣтникъ *Корицкій*, Всемилоостивѣе пожалованъ знакомъ Ордена Св. Анны второй степени, украшеннымъ Императорскою Короною. (Р. И.)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: къ какому состоянію приписывать купцовъ и мѣщанъ, лишенныхъ по суду добраго имени, и оставлять ли ихъ въ томъ городѣ, гдѣ они имѣютъ жительство, — *мнѣніемъ постановилъ*: къ лицамъ, помѣнованнымъ въ 252 статьѣ Т. IX Свода Законовъ о состояніяхъ, конехъ купечеству дозволено не удостаивать въ гильдію, присоединить: во 1-хъ) купцовъ и мѣщанъ, однажды изъ гильдіи и изъ своего общества исключенныхъ приговорами купечества или общества, какого бы то ни было города, и во 2-хъ) купцовъ и мѣщанъ, лишенныхъ по суду честнаго имени. Сіе мнѣніе Высочайше утверждено 7 Іюня 1838. (Оп. 14 Іюля 1838 г.)

— Въ С. Петербургскихъ газетахъ напечатанъ всеподданѣйше представленный Ея Императорскому Величеству отчетъ о дѣлахъ и суммахъ С. Петербургскаго женскаго патріотическаго общества за 1837 годъ, въ которомъ между прочимъ находимъ слѣдующее:

1837 годъ не ознаменованъ особенно важными для общества событіями. Слѣдуя принятому началу доставлять воспитывающимся въ школахъ дѣвѣцамъ вѣрный способъ къ пропитанію собственными трудами въ общепользныхъ и необходимѣйшихъ занятіяхъ женскаго пола, Совѣтъ открылъ заведеніе для обученія ихъ мытью бѣлья, въ особенности тонкаго, уборкѣ волосъ, кройкѣ и шитью платья. Совѣтъ полагалъ, что введеніе сего ученія непременно принесетъ дѣвѣцамъ большую пользу въ будущемъ ихъ быту, удовлетворяя въ то же время чувствительному недостатку въ хорошихъ работницахъ сего рода. Но, къ сожалѣнію, опытъ скоро показалъ чрезвычайныя затрудненія, по которымъ Совѣтъ, потерявъ нѣкоторые убытки, принужденъ былъ закрыть сіе заведеніе, чтобы не вовлечь Общества въ большія издержки, безъ достиженія желаемой цѣли. Не теряя, однако жъ, сего предположенія, какъ истинно полезнаго, изъ виду, Совѣтъ полагаетъ привести оное по возможности въ исполненіе въ самыхъ школахъ, тѣмъ болѣе, что въ нѣкоторыхъ изъ нихъ дѣти уже были приготовлены къ симъ работамъ. Если сіе заведеніе осталось безъ успѣха, то Складочное Мѣсто, въ первомъ году своего существованія, представляетъ результатъ благопріятѣйшій, вполне удовлетворяющій ожиданіямъ Совѣта. Для составленія капитала Складочнаго Мѣста и на первое обзаведеніе оного, употреблено 11,600 руб. Издѣлій продано на 41,681 р. 30 к., что составляетъ приходъ въ 53,281 р. 30 к., Изъ нихъ израсходовано 39,459 р. 11 к. и возвращено въ число 11,600 р., выданныхъ на обзаведеніе, 8,218 р., всего въ расходъ 47,677 р. 11 к. Затѣмъ въ остаткѣ къ 1-му Генваря 1838 года деньгами: 5,604 р. 19 к.; матеріалахъ и работахъ непроданныхъ на 3,454 р. 50 к. Сверхъ сего продано вещей, приносимыхъ бѣдными, на 18,209 р. 36 к., которыя всѣ имъ и выданы. Изъ сего видно, что въ теченіе тринадцати мѣсяцевъ, Складочное Мѣсто, не обременяя ни сколько кассы Общества, уплатило 8,218 руб. долгу, успѣло

рыальныхъ капиталовъ четырехъ Господарскихъ Департаментовъ Министерству Войны за 1837-го, ze szczególnemъ zadowoleniemъ nanowo przekonałem się, w jak zadowalającym stanie one się teraz znajdują, i jak własne pieniężne sposoby Ministerium Wojny, stopniowie wzrastając, przyczyniają się do znacznego ułatwienia obrotów i samego Ministerium i Skarbu Państwa.

Widząc w tak szybkich postępach owoce niezmordowanej i pieczołowitej czynności, statecznie przez was na gospodarski stan Ministerium zwracanej, i tych rozsądnych środków i rozporządzeń, które w ważnej tej części, pod bezpośredniem waszém przewodnictwem przedsięwzięte, i w tak odznaczający się sposobem wypełniane, nader Mi jest przyjemnie, za przyniesioną przez to Państwu korzyść, powtórnie oświadczyć wam serdeczną i zupełną Moją wdzięczność, którą zalecam wam oświadczyć, także w Mojem Imieniu Członków Rady Wojskowej i dalszym waszym współpracownikom w Zarządzie gospodarską częścią Ministerium Wojny.

Zostaję ku wam na zawsze przychylnym.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

W m. Teplitz.
18-go (30) Lipca 1838 roku.

НИКОЛАЙ.
(Р.Р.)

Przez Najwyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Rosyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, w dniu 30-m zeszłego Kwietnia, Starszy Doktor Okręgów żołnierzy rolników, Radzca Stanu *Korycki*, Najtąskawiej udarowany znakiem Orderu Sw. Anny drugiego stopnia, Cesarską Koroną ozdobionym. (R. In.)

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Pow szechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: do jakiego stanu zapisywać kupców i mieszczan, pozbawionych sądem dobrego imienia, i czy zostawować ich w tém mieście, gdzie oni mają przebywanie, — *przez opinią postanowiła*: do osób, wyrażonych w 252-m artykule T. IX Połączenia Praw o stanach, których kupcom dozwolono nie przyjmować do gildy, przyłączyć: 1) kupców i mieszczan, raz z gildy i ze swej gminy wykreślonych przez wyroki kupiectwa albo gminy, jakiegokolwiek miasta, i 2) kupców i mieszczan, pozbawionych sądem uczciwego imienia. Opinia ta Najwyżej została utwierdzoną 7 Czerwca 1838 roku. (Oph. 14 go Lipca 1838 r.)

— Dzienniki Petersburskie ogłosiły złożone Jaz Cesarskiej Mości zdanie sprawy z czynności i kapitałów Towarzystwa Patriotycznego żeńskiego w Petersburgu, z r. 1837. Pomiędzy innemi czytamy w niém, co następuje:

Rok 1837 nie odznaczył się żadnym szczególnie ważnym dla towarzystwa wypadkiem. Trzymając się przyjętej zasady następczania uczącym się w szkołach dziewczętom sposobu przyzwoitego utrzymania się w własnej pracy, przez zatrudnienia kobiece, pożyteczne i najkonieczniejsze, Rada Towarzystwa otworzyła zakład do uczenia tychże dziewcząt prania bielizny, zwłaszcza cienkiej, ubierania głowy tudzież kroju i szycia sukien. Zdawało się, że zaprowadzenie tej nauki będzie niezawodnie z wielkim dla dziewcząt pożytkiem na przyszłość, a razem, że zaradzi wielkiemu niedostatkowi dobrych w tym względzie robotnic. Atoli, z żalem wyznać trzeba, że doświadczenie wkrótce przekonało o nadzwyczajnych trudnościach, dla których Rada, poniosłszy niejaki straty, zmuszoną była zamknąć takowy zakład, aby nie narazić Towarzystwa na wielkie koszty, bez dopięcia zamierzonego celu. Nie opuszczając wszakże tego zamiaru, Rada spodziewa się przywieść go, ile możliwości, do skutku w samychże szkołach, tym bardziej, że w niektórych z nich, dzieci były już usposobione do podobnych robót. Jeśli się takowy zakład nie powiodł, za to sklep ubogich, w pierwszym roku swego istnienia, okazuje rezultat najpożądany, zupełnie odpowiadający oczekiwaniom Rady. Na złożenie kapitału sklepu ubogich i na pierwsze jego uposażenie, wyłożono 11,600 r. ass. Wyrobów sprzedano za 41,681 r. as. 30 kop., co czyni w przychodzie 53,281 r. ass. 30 kop. Z tych wydano 39,459 r. ass. 11 kop. i zwrócono na rachunek 11,600 rub. assign., wydanych na założenie sklepu, 8,218 r.; ogółem rozchód wynosił 47,677 rub. 11 kop. Pozostało zatem do 1-go Stycznia 1838 r. w gotowiznie: 5,604 r. 19 k., a w materyach i wyrobach niesprzedanych na 3,454 rub. 50 kop. Prócz tego, sprzedano rzeczy, przynoszonych przez ubogich, za 18,209 r. 36 kop., które im w całkowitości wydano. Azatem w ciągu trzynastu miesięcy, sklep ubogich, nie obarczając zgoła kassy Towarzystwa, spłacił 8,218 r. ass. długu, potrafił zbierać własny kapitał i dostarczył ubogim przeszło 18,000 r. as. Można się spodzie

приобрести собственный капитал и доставило бѣд-
нымъ болѣе 18 т. р. Можно надѣяться, что Скла-
дочное Мѣсто уже въ семь году уплатить остальной
долгъ 3,382 р., и будетъ въ состояніи дѣйствовать для
пользы Общества и бѣдныхъ собственнымъ своимъ
капиталомъ. — Концертъ, данный любителями музы-
ки, какъ въ прежнихъ годахъ, такъ и въ 1837 году,
доставилъ значительный доходъ, простирающійся до
18,040 р. Изъ сей суммы къ капиталу Общества от-
числены 5,000 р., и на счетъ остальныхъ денегъ при-
няты двѣ пансіонерки и прикрыты текущіе расхо-
ды. Советъ изыскалъ еще новый источникъ дохо-
довъ Высочайше-одобреннымъ установленіемъ штра-
фа съ Членовъ, въ случаѣ неприсутствованія въ за-
сѣданіяхъ. На счетъ сихъ штрафныхъ денегъ уже
воспитывается одна пансіонерка. Советъ состоялъ
въ 1837 году изъ Предсѣдательницы, 11-ти Дѣйстви-
тельныхъ Членовъ и 11-ти Помощницъ. Члены Со-
вета, нѣсколько разъ обзрѣвая школы, находили
въ оныхъ порядокъ и чистоту, и вообще со стороны
надзирательницъ стремленіе къ благой цѣли, со сто-
роны воспитанницъ прилежаніе и хорошее нравствен-
ное поведеніе. Благодаря Всевышняго, дѣти и во вре-
мя сильной стужи не были подвержены болѣзнямъ.
Изъ школъ выпущено: пансіонерокъ Ея Император-
скаго Величества 5, Ихъ Императорскихъ Высочествъ
2, Общества 3, частныхъ особъ 3, воспитанницъ 26,
всего 39 дѣвицъ, 10 болѣе нежели въ 1836 году. Имъ
выдано въ единовременное награжденіе 3,500 рубл., —
1,650 р. болѣе нежели въ 1836 году. Въ школы при-
няты новыя пансіонерки: Ея Императорскаго Вели-
чества 1; Ея Императорскаго Высочества Великаго
Князя Константина Николаевича 1; Обще-
ства 8; частныхъ особъ 2; всего пансіонерокъ 12.
Нынѣ находятся въ школахъ 99 пансіонерокъ и 240
воспитанницъ, — всего 339 дѣвицъ. Капиталъ Обще-
ства, увеличившійся взносомъ изъ концертныхъ де-
негъ въ банкъ пяти тысячъ рублей, составляетъ въ
1838 году въ билетахъ 120,000 р., наличными деньгами
6,098 р. 66 к. (О.Г.Ц.П.)

Варшава, 27-го Іюля.

Его Величество Государь Императоръ, по засви-
дѣтельствуванію Г-на Намѣстника Царства Польска-
го, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать въ 27
день Іюля (9-го Іюля) Кавалерами: Ордена Св. Ан-
ны: 1-го класса съ Императорскою Короною:
Члена Государственного Совета, Государственного
Советника *Выжеховскаго*, Президента Польскаго
Банка, Статсъ-Советника *Любовицкаго* и Мазо-
вецкаго Гражданскаго Губернатора, Дѣйстви-
тельнаго Статскаго Советника Графа *Потоцкаго*; 1-го
класса безъ Короны: Членовъ Государственного Со-
вета: *Фальца* и Государственного Советника *Ша-
млевскаго* и Члена Правительственной Коммиссіи Вну-
треннихъ и Духовныхъ дѣлъ и Народнаго Просвѣ-
щенія, Свиты Его Императорскаго Величества Ге-
нераль-Майора *Окунева*. 2-го класса съ Император-
скою Короною: Правителя собственной Канцеля-
ріи Главнаго Директора Финансовъ, Коллежскаго Со-
ветника *Лохтина*. 2-го класса безъ Короны: Ре-
ферендарія Государственного Совета *Тикеля*, Секре-
таря Инструкціонной и Эмеритальной Коммиссіи *Зе-
линскаго*, Чиновниковъ для порученій при Намѣст-
никѣ, Надворныхъ Советниковъ: *Энгельгардта*, и Ба-
рона *Засса*, исправляющаго должность Начальника
Секціи въ отдѣленіи промышленности и торговли, Ге-
неральнаго Инспектора Пугей Сообщенія, Майора
Шуппе, Начальника Секціи въ томъ же отдѣленіи
Венцеля, Коммисара Администраціоннаго отдѣленія
въ Сандомирскомъ Губернскомъ Правленіи *Ватсо-
на*, Коммисара Стопницкаго обвода *Каржевскаго*,
Предсѣдателя Генеральной Дирекціи Страховаго отъ
огня общества, Чрезвычайнаго Статсъ-Референдарія
Чемпинскаго, исправляющаго должность Генераль-
наго Коммисара Варшавской Исполнительной Поли-
ціи, Корпуса Жандармовъ Полковника *Пухало-Ци-
винскаго*, Начальника Варшавской Пожарной коман-
ды, отставнаго Подполковника *Робоша*, Начальника
отдѣленія Государственныхъ Имуществъ и лѣсовъ
Солецкаго, Начальника Бухгалтеріи по отдѣленію Ка-
значейства *Боярскаго*, подпомочнаго Коммисара по
принятію отъ Австрійскаго Правительства соли въ
Краковѣ, Статсъ-Референдарія *Ягельскаго*, Генераль-
наго Секретаря Коммиссіи Финансовъ *Цѣхановска-
го*, бывшаго Помощника Директора отдѣленія Иму-
ществъ Коммиссіи Финансовъ, Статскаго Советни-
ка *Бернацкаго*, Члена Правительственной Коммис-
сіи Юстиціи *Висбекерскаго*, Судей Высшей Палаты
Суда: *Лубенскаго*, *Квятковскаго* и *Лысинскаго*, и Кра-
ковскаго кафедральнаго Каноника Ксендза Графа
Фаддея Лубенскаго. 3-го класса: Архиваріуса и ка-
значея Канцеляріи Государственного Совета *Дом-*

вацъ, же sklep ubogich już w tym roku spłaci resztę
długu 3,382 r. i będzie w stanie działać z korzyścią To-
warzystwa i ubogich własnym kapitałem. Koncert da-
ny przez amatorów muzyki, jak w latach dawniejszych,
tak i w r. 1837, przyniósł znaczny dochód, czyniący do
18,040 rub. assygn. Z tej summy odłożono do kapita-
łu Towarzystwa 5,000 rub., a na rachunek reszty przy-
jęto dwie pensyonarki i pokryto rozchody potoczne. —
Rada obmyśliła jeszcze nowe źródło dochodów przez
ustanowienie, Najwyżej zatwierdzone, kary pieniężnej
na Członków, w razie nieobecności na posiedzeniach. Z
tego funduszu wychowuje się już jedna pensyonarka.
Do składu Rady wchodziły w r. 1837: Prezydjąca, i 11
rzeczywistych Członków i 11 Pomocnic. — Członkowie
Rady po kilkakroć zwiedzając szkoły, znajdowali w
nich porządek i czystość, i w ogólności ze strony insty-
tutek dążenie do błogiego celu, a ze strony wychowa-
nic pilność i dobre prowadzenie się moralne. Dzięki
Najwyższemu, dzieci, w czasie nawet ostrości zimy, nie
podlegały chorobom. — Ze szkół wyszło: pensyonarek
Jej Cesarskiej Mości 5; pensyonarek Ich Cesarskich
Wysokości, 2; pensyonarek Towarzystwa 3; pensyona-
rek osób prywatnych 3; wychowanic 26; w ogóle 39
panien; o 10 więcej jak w r. 1836. Tymże wydano w
nagrodzie na raz, 3,500 r. as.; 1,650 rub. więcej, niżeli
w roku ostatniem. Do szkół przyjęto nowych pensyona-
rek: Jej Cesarskiej Mości 1; Jego Cesarskiej Wy-
sokości WIELKIEGO KSIĘCIA KONSTANTEGO 1; Towa-
rzystwa 8; osób prywatnych 2; — ogółem pensyonarek
12. — Obecnie znajduje się w szkołach 99 pensyonarek
i 240 wychowanic, — w ogóle 339 panien. — Kapitał To-
warzystwa, zwiększony wniesieniem do banku 5,000 r.
ass., z summy, jaka wpłynęła z koncertu, wynosi na rok
bieżący 120,000 r. as. w biletach i 6,098 r. ass. 66 kop. w
gotowiznie. (G.R.K.P.)

Warszawa, 27-go Lipca.

NAJJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL, w skutek przedsta-
wienia Namiestnika Królestwa, raczył Najjaśkawiej
mianować dnia 27 Czerwca (9-go Lipca) Kawalerami
Orderu Św. Anny: klasy 1-ej z Koroną: Członka
Rady Stanu, Radcę Stanu *Wyczewskiego*; Prezesa
Banku Polskiego, Radcę Stanu *Lubowidzkiego*; i Gu-
bernatora Cywilnego Gubernii Mazowieckiej. Rzeczy-
wistego Radcę Stanu Hr. *Potockiego*. Klasy 1-ej bez
korony: Członków Rady Stanu: *Faltza*, i Radcę Sta-
nu *Szaniawskiego*; oraz Członka Kommissyi Rządowej
Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Pu-
blicznego, z Orszaku Jego Cesarskiej Mości
Jenerała-Majora *Okuniewa*. Klasy 2-ej z koroną:
Dyrektora Kancellaryi Przybocznej Dyrektora Głównego
Przychodów i Skarbu, Radcę Kollegialnego *Zoch-
tina*. Klasy 2-j bez korony: Referendarza Stanu *Tykla*;
Sekretarza Kommissyi Instrukcyjnej i Emerytalnej *Zie-
lińskiego*; Urzędników do szczególnych poruczeń przy
Namiestniku Królestwa, Radców: Nadwornych *Engel-
hardta* i Barona *Zass*; p. o. Naczelnika Sekcyi w Wy-
dziale przemysłu i handlu, Inspektora Jeneralnego dróg,
Majora *Schuppe*, Naczelnika Sekcyi w tymże Wy-
dziale *Wencla*; Kommissarza Wydziału Administra-
cyjnego w Rządzie Gubernii Sandomierskiej *Watsona*;
Kommissarza Obwodu Stopnickiego *Karczewskiego*;
Prezesa Dyrekcyi Jlniej Towarzystwa Oguiewego, Re-
ferendarza Stanu Nadzwyczajnego *Czempiniego*; p. o.
Jeneralnego Kommissarza Policji Wykonawczej Mia-
sta Warszawy, Półkownika z korpusu Żandarmerji Pu-
chata-Cywińskiego; Naczelnika Straży Ogniowej dymis-
syonowanego Podpółkownika *Robusza*; Naczelnika Wy-
działu dóbr i lasów Rządowych *Soleckiego*; Naczelnika
Sekcyi Buchalterji w Kommissyi Rządowej Przy-
chodów i Skarbu *Bojarskiego*; Kommissarza Pełnomo-
cnego Rządu do odbioru soli w Krakowie, Referenda-
rza Stanu *Jagielskiego*; Sekretarza Jeneralnego Kom-
missyi Rządowej Przychodów i Skarbu *Ciechanowskie-
go*; byłego Pomocnika Dyrektora Wydziału dóbr w
Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu Radcę Sta-
nu *Biernackiego*; Członka Kommissyi Rządowej Spra-
wiedliwości *Wysiekińskiego*; Sędziów Najwyższej In-
stancyi: *Lubińskiego*, *Kwiatkowskiego* i *Zysińskiego*;
Prafata Katedralnego Krakowskiego *Hińcza* Tadeusza
Hr. *Lubińskiego*. Klasy 3-ej: Archiwistę i Kassyerę
Kancellaryi Rady Stanu *Dąbrowskiego*, Naczelnika
Sekcyi Kontrolli i Rachunkowości w Kommissyi Rządowej
Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświe-
cenia Publicznego *Solnickiego*; Kommissarza Obwodu
Siedleckiego *Hińcza*; Sekretarza Jlnego Rządu Guber-
nii Kaliskiej *Przedpelskiego*; Kassyerę Głównego Nad-
wornego Pocztamtu Warszawskiego *Dratza*, Pograni-

бровскаго, Начальника Секціи Контрольной и Счетной экспедиціи Правительственной Коммиссіи Внутреннихъ и Духовныхъ дѣлъ и Народнаго Просвѣщенія *Сольницкаго*, Коммисара Судебнаго округа *Гинги*, Генеральнаго Секретаря Калишскаго Губернскаго Правленія *Пржедлелскаго*, Кассира Главнаго Надворнаго Варшавскаго Почтамта *Драца*, пограничнаго Почтмейстера въ Зальцбурѣ Титулярнаго Советника *Радомискаго*, Секретаря Вице-Президента Г. Варшавы, 9-го класса *Максіановича*, Начальника Канцеляріи Варшавской Полиціи *Пашковскаго*, Начальника Канцеляріи Конторы частныхъ служителей *Сикорскаго*, Циркуловаго Коммисара Варшавской Полиціи *Струкова*, Начальника отдѣленія по отдѣленію Государственныхъ Имуществъ и лѣсовъ *Мазаракіи*, Начальниковъ отдѣленій по отдѣленію Казначейства: *Кулаковскаго* и *Янишевскаго*, Генеральнаго Интенданта по отдѣленію неокладныхъ доходовъ *Корытовскаго*, Начальника Контрольнаго отдѣленія Главной Счетной Палаты *Гроховскаго*, Архивариуса Правительственной Коммиссіи Юстиціи *Кноффа*, Члена Медицинскаго Совѣта, Доктора *Войде*, и Ректора Института глухонемыхъ, Ксендза Юсафата *Щигельскаго*. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Теплицъ, 28 Іюля.

Его Величество Государь Императоръ Всероссийскій посѣтилъ два раза великолѣпный памятникъ подъ Кульмомъ, сооруженный Императоромъ Австрійскимъ въ честь храбрыхъ Русскихъ воиновъ, тамъ убитыхъ. Въ послѣдній разъ, Его Императорское Величество былъ тамъ вмѣстѣ съ Августѣйшею сестрою Своею, супругою Наслѣдника Нидерландскаго, и соизволилъ, кромѣ значительнаго подарка, пожаловать Орденъ Св. Анны 4 степени Австрійскому инвалиду, некогда участвовавшему въ сей битвѣ, а нынѣ назначенному для стражи при семъ памятникѣ.

— Князь Метернихъ выѣхалъ отсюда 23 с. м. въ замокъ Кенигсвартъ.

— Число прибывшихъ на здѣшнія воды простиралось 23 с. м. до 1737 семействъ, или 3089 человекъ, въ числѣ коихъ находятся также Россійско-Императорскіе Посланники: при Дрезденскомъ дворцѣ, Г. Шредеръ, при Берлинскомъ, Г. Рибольеръ, и Оберъ-Церемоніймейстеръ Графъ Воронцовъ-Дашковъ, изъ С. Петербурга. (О.Г.Ц.П.)

Г Е Р М А Н І Я.

Висбаденъ, 5-го Августа.

Сегодня, въ половинѣ втораго, прибылъ сюда Его Императорское Высочество Наслѣдникъ Всероссийскаго Престола и немедленно отправился во дворецъ въ Биберику. Отсюда отправлена въ Биберику часть здѣшняго гарнизона для церемоніальной встрѣчи Высокаго Посѣтителя.

Јена, 3-го Августа.

Въ Герцогствѣ Мейнингенскомъ съ дѣятельностію трудятся надъ окончаніемъ дороги, ведущей въ Наумбургъ, средоточіе Саксонской торговли. Надъ Салою вымерзли всѣ сливные деревья; виноградныя лозы также пострадали. На высотахъ горъ, называемыхъ Тюрингенскимъ лѣсомъ, выпали большіе снѣга особенно же въ Шнекупѣ, гдѣ нѣсколько пролѣзшихъ засыпало обвалами. (О.Г.Ц.П.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 3-го Августа.

Кассационный Судъ опредѣлилъ, что какъ въ изобличеніи чиновниковъ по поводу преступленій по должности, такъ равно и въ обвиненіяхъ противу духовенства, за словесные проступки во время службы, непременно долженъ прежде рѣшить Государственный Совѣтъ, должны ли они быть подвергаемы законной отвѣтственности.

— Статуя Клебера (убитаго въ Египтѣ) привезена уже изъ Парижа въ Страсбургъ.

— Въ Судъ Смирительной Полиціи представленъ человекъ обвиненный въ плутовствѣ, такъ какъ онъ на публичномъ рынкѣ рассказывалъ легковѣрной черни, что Императоръ Наполеонъ не умеръ, но напротивъ совершенно здоровъ, находится во Франціи, и даже въ самой столицѣ, гдѣ живетъ теперь скрытно, но скоро наступитъ время, когда онъ появится. Судъ обвиненнаго оправдалъ, поелику оказалось, что онъ ни у кого не выманивалъ денегъ и не требовалъ ихъ, но принималъ только то, что получалъ отъ добродѣтельныхъ дателей. Нѣсколько изъ приглашенныхъ свидѣтелей показали: „неоспоримо, что мы давали ему деньги, но давали добровольно, ибо мы увѣрены, что Императоръ живетъ еще и возвратится. Столь великій человекъ не умираетъ.“ Уче-

znego Pocztmistrza w Zalesiu, Radcę Honorowego *Radomickiego*; Sekretarza Vice-Prezydenta Miasta Warszawy *Maxyanowicza*; Naczelnika Wydziału Policji *Paszkowskiego*; Naczelnika Biura Kontroli Służących *Sikorskiego*; Cyrkulowego Kommissarza Policji Miasta Warszawy *Strukowa*; Naczelnika Wydziału w Dyrekcji dóbr i lasów Rządowych *Mazarakiiego*; Naczelnika Sekcyi wypłat *Janiszowskiego*; Jeneralnego Intendanta Skarbu *Korytowskiego*; Naczelnika Wydziału Kontroli Najwyższej Izby Obrachunkowej *Grochowskiego*; Archiwistę Kommissji Rządowej Sprawiedliwości *Knoffa*; Członka Rady lekarskiej, Doktora *Wojde*; i Rektora Instytutu Głuchoniemych, Xiędza *Józefata Szczygalskiego*. (G.R.K.P.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Cieplice, 28 Lipca.

NAJJAŚNIEJSZY CESARZ Rosyjski, zwiedziwszy podwakoć wspaniały pomnik pod Kulmem, wystawiony przez Cesarza Austriackiego, na pamiątkę walecznych Rosyan tamże poległych, a ostatnim razem w towarzystwie Swojej Dostojnej Siostry, Królewiczowej Następczyni Niderlandzkiej, raczył, prócz znacznego daru, ozdobić orderem S. Anny 4 tej klasy, invalida austriackiego, niegdyś mającego w tej bitwie udział, a teraz przeznaczonego do straży pomienionego pomnika.

— Xiążę Metternich wyjechał ztąd 23 b. m., do zamku Königswardt.

— Liczba przybyłych gości dla używania wód tutejszych, wynosiła do 23 b. m., 1737 rodzin, czyli 3089 osób: pomiędzy temi znajdują się także Cesarzsko-Rosyjscy posłowie: przy dworze Drezdeńskim P. Schröder, przy Berlińskim, P. Ribeaupierre i Wielki-Mistrz obrzędów Hrabia Woroncow-Daszkow z Petersburga. (G.R.K.P.)

N I Е М С К У.

Wiesbaden, 5 Sierpnia.

Dziś o pół do drugiej przybył tu Cesarzewicz Następcza Tronu Rosyjskiego, i natychmiast udał się do Xiążęcego zamku w Bieberich. Postano ztąd część osady z muzyką do Bieberich, aby ją rozłożyć w paradzie podczas przyjazdu Dostojnego Gościa.

Јена, 3 Sierpnia.

Pracują pilnie w Xięztwie Meiningen nad dokonaniem gościńca, wiodącego do Naumburga, tego śródkowego punktu handlu Saskiego. Nad Salą wymarły wszystkie śliwy i winnice zostały uszkodzone. Na wyżynach gór, zwanych lasem turyngskim, sніг spadł obficie; w wielu okolicach, a szczególnie przy Schneekoppe kilkunastu podróżnych było zasypanych. (G.R.K.P.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 3 Sierpnia.

Sąd kassacyjny wyrzekł, że, jak w zaskarżeniach urzędników z powodu przekroczeń w urzędzie, tak podobnie i w zaskarżeniach przeciwko duchownym za wyśłowienia w czasie pełnionych obowiązków, konieczne rada stanu pierwiej decydować powinna, czy mogą być do odpowiedzialności sądowej pociągani.

— Posąg Klebera (który zginął w Egipcie), został już sprowadzony z Paryża do Strazburga.

— Przed sądem policji poprawczej stawiono człowieka oskarżonego o oszustwo, ponieważ na targu publicznym opowiadał łatwowiernemu tłumowi, że Cesarz Napoleon nie zmarł, ale i owszem znajduje się w dobrem zdrowiu we Francji, a nawet w samej stolicy, gdzie żyje teraz w ukryciu, ale przyjdzie niebawem czas, że się pojawi. Sąd uznał oskarżonego niewinnym, ponieważ pokazało się, że na nikim pieniądze nie wyłudzał, ani wymuszał, ale odbierał to tylko, co mu dobrowolnie dawano. Kilkunastu z powołanych świadków powiedziało: „Prawda, że dawaliśmy mu pieniądze; ale dawaliśmy je z dobrej chęci, bo i nasze przekonanie mówi nam, że Cesarz żyje jeszcze i powróci. Człowiek tak wielki nie umiera.“ Może to służyć za wskazówkę uczonym, jakim sposobem powstały powieści

нымъ можетъ это служить доказательствомъ, какимъ образомъ составились повѣсти среднихъ вѣковъ, какъ образовался аллегорическій языкъ поэзіи въ устахъ народа, и какимъ образомъ мѣсто истины заняли поэтическія мечты.

— При раскапываніяхъ сдѣланныхъ во время починки Кафедральной церкви въ Руэнъ, производящейся подъ руководствомъ извѣстнаго испытателя древностей Г-на Девиля, открыты на дняхъ въ хорѣ близъ ступеней ведущихъ къ главному алтарю, сундукъ поставленный тамъ за 539 лѣтъ, съ сердцемъ Короля Ричарда названнаго Львиное-Сердце. Въ немъ найдено только извѣтнѣвшее полотно а на самомъ днѣ, красный кусокъ какого то превращеннаго въ рогъ вещества. Кажется, что въ гробницѣ сей дѣланы уже обыски, ибо не найдено золотого ящика, о которомъ упоминають въ хроникахъ. Найдена также и статуя Ричарда, но безъ рукъ и съ поврежденнымъ нѣсколько лицомъ. Въ ногахъ у нея покоится левъ отличной работы. (G. C.)

4-го Августа.

Маршаль Сультъ третьяго дня представлялся Королевы и Принцессы Адельиды.

— На мѣсто покойнаго Князя Талейрана, въ члены Академіи надписей избранъ Г. Гарсенъ де Тасси, Профессоръ Индостанскаго языка въ училищѣ живыхъ Восточныхъ языковъ.

— 1-го с. м. Герцогъ Дюра умеръ въ Версалѣ отъ апоплексическаго удара.

— 28 пр. м. пополудни, Герцогъ Немурскій прибылъ въ лагерь подъ Луневилемъ. Войско разставлено было вдоль по дорогѣ, ведущей изъ Парижа. Воздвигнуты были триумфальныя ворота, при которыхъ стояла въ строю національная гвардія. Толпы народа изъ соседственныхъ городовъ и окрестностей встрѣтили Герцога радостными восклицаніями. Префектъ Департамента, Бургомистръ города и другіе чиновники, произнесли рѣчи. За обѣдомъ Герцогъ разговаривалъ о предметахъ относящихся до управленія войсками, о земледѣліи, промышленности, учебныхъ заведеніяхъ и о постройкѣ дорогъ въ этой провинціи. На другой день Герцогъ дѣлалъ смотръ Народной гвардіи и линейнымъ полкамъ.

— Въ Тулонскомъ арсеналѣ снова былъ пожаръ, послѣдствія котораго могли бы быть ужасны. Пожаръ начался въ кузницѣ, тлился цѣлую ночь и только на другой день замѣтили его и потушили. (O. G. C. H.)

А н г л і я.

Лондонъ, 3-го Августа.

Въ то время, какъ нѣкоторые усматриваютъ политическую причину въ радушномъ принятіи какимъ пользовался Маршаль Сультъ, и изъ сего заключаютъ, что Англія теперь болѣе, нежели когда либо, имѣетъ сильнѣйшія причины искать съ Франціей тѣсной связи; другіе почитаютъ подобный предразсудокъ настоящею ошибкою и думаютъ, что народъ привѣтствуетъ Маршала только какъ стараго знакомаго, о которомъ въ продолженіи почти 30 лѣтъ такъ часто упоминали какъ о Веллингтонѣ, что кромѣ того онъ въ немъ видитъ и почитаетъ человека, который самому себѣ одолженъ своимъ величіемъ, начиная съ нижняго чина въ военной службѣ до самаго высшаго, котораго теперь достигнулъ, что наконецъ почитаетъ въ немъ вѣрнаго подданнаго своего отечества и почитаетъ для себя лестнымъ, что противникъ побѣжденный Веллингтономъ прибылъ какъ гость въ Англію.

— *Asiatic Journal* уведомляетъ: „По слухамъ носящимся въ Остѣ-Индіи, морская экспедиція отправленная недавно изъ Бомбей въ Персидскій заливъ, имѣетъ порученіе занять островъ Каракъ. Островъ сей лежитъ неподалеку залива, имѣетъ 5 англ. миль въ длину, 2 мили ширины и не болѣе 60 миль отстоятъ отъ Бушира. Выгоды, какія представляетъ островъ сей какъ пристань, были повсюду, что на счетъ владѣнія онымъ возникали споры между Голландцами, Французами и Англичанами. Занятіе оного при нынѣшнихъ обстоятельствахъ, было бы несправедливымъ дѣйствіемъ, могущимъ только оправдаться чрезвычайною необходимостію. Говорятъ, что Г-нъ Макнейль, Англіискій уполномоченный при Персидскомъ Шахѣ, оставилъ уже сего послѣдняго. Князь Камранскій, владѣтель Герага, находящійся въ ленномъ отношеніи къ Персіи, происходитъ отъ древней Королевской фамиліи Кабульскаго края. Гератъ лежитъ почти на 400 англ. миль разстоянія отъ Кабула; изъ Кабула въ Атокъ по Индѣ 200 миль а оттуда 230 миль въ Лагору, отстоящую только на 380 миль отъ Дельги. (G. C.)

— Въ Журналѣ *Morning-Post* помѣщено обширное разсужденіе о Голандско-Белгійскихъ дѣлахъ и о разныхъ несогласныхъ между собою свѣдѣніяхъ,

вѣковъ средних, какимъ способомъ вышатакала się аллегорическая мова поэзіи въ устахъ народа, и какимъ способомъ мѣсце правды, заняты поэтические фекцые.

— При odkopywaniach, przedsięwziętych podczas reparaacji kościoła katedralnego w Rouen, odbywającej się pod kierunkiem znanego badacza starożytności Pana Deville, odkryto temi dniami w chórze niedaleko stopni idących do wielkiego ołtarza, skrzynkę złożoną tam przed 539 laty, z sercem Króla Richarda Lwie-serce zwanego. Wewnątrz tejże nie znaleziono nic więcej jak tylko zbutwiałe płótno, a na samym spodzie, czerwony kawałek jakiejś rogowej substancji. Zda się, że robiono już w tym grobie poszukiwania; nie było bowiem złotej puszki, o której wspominają kroniki. Znaleziono także i posąg Richarda, ale bez rąk i z twarzą nieco uszkodzoną. U jego nóg, spoczywał lew prześlicznej roboty. (G. C.)

4-go Sierpnia.

Marszałek Soult składał przedwczoraj swoje uszanowanie Królowej i Xiężniczce Adelaidzie.

— W akademii napisów wybrano członkiem; w miejsce zmarłego Xięcia Tallejranda, P. Garcin de Tassy, Professora języka hindustańskiego w szkole żyjących języków wschodnich.

— W dniu 1 b. m. umarł w Wersalu z apoplexyi Xiążę Duras.

— Xiążę Némours przybył dnia 28 z. m. w południe, do obozu pod Luneville. Wojska były rozstawione wzdłuż gościńca i wiodącego z Paryża; wystawiono bramę tryumfalną, przy której stanęła szeregiem gwardya narodowa. Tłumy ludu z miasta i okolic sąsiednich przywitały Xięcia okrzykami radośnemi. Prefekt departamentu, burmistrz miasta i inni urzędnicy miejscowi, mieli do Xięcia mowy. Przy obiedzie rozmawiał Xiążę o przedmiotach zarządu wojska, rolnictwie, przemyśle, zakładach naukowych i budowie gościńców w tej prowincyi. W dniu następnym odbył Xiążę świetny przegląd gwardyi narodowej i wojska liniowego.

— W arsenale tulońskim znowu wybuchnął pożar, który mógłby być zrzucić okropne skutki. Zajął się w kuźni; ogień tlał przez noc całą i dopiero nazajutrz został spozstrzeżony i przytłumiony. (G. R. K. P.)

A N G L I A.

Londyn, dnia 3-go Sierpnia.

Podczas, kiedy niektóre osoby upatrują przyczynę polityczną w uprzejmym przyjęciu, jakiego Marszałek Soult doznawał, i wnioskują ztąd, że Anglia ma więcej, niż kiedykolwiek, silniejsze powody szukać ścisłego z Francją przymierza; inni uważają podobne przypuszczenie za błąd oczywisty i są tego mniemania; że lud wita w Marszałku nie więcej, jak tylko dawnego znajomego, o którym przez lat 30 prawie tak często, jak o Wellingtonie wspomiano, że prócz tego widzi on w nim i uwielbia człowieka, który sobie samemu winien swoje wyniesienie, poczynając od najniższego stopnia w wojsku, aż do najwyższego, jaki teraz piastuje, że nareszcie szanuje w nim wiernego sługę swego kraju, i że nakoniec uważa to za czyn pochlebny dla siebie, iż przeciwnik, pokonany przez Wellingtona, przybył jako gość do Anglii.

— *Asiatic Journal* donosi: „Według pogłosek, jakie w Indyach Wschodnich obiegają, wyprawa morska, wysłana niedawno z Bombay na zatokę Perską, ma mieć polecenie, aby zajęła wyspę Karak. Leży ona blisko rzeczonyj zatoki, ma 5 mil angielskich długości 2 mile szerokości, i nie jest więcej nad 60 mil od Buschir odległa. Korzyści, jakie ta wyspa przedstawia jako stanowisko, były powodem, że o jej posiadanie wiodli spór Holendrzy, Francuzi i Anglicy. Jej zajęcie w okolicznościach teraźniejszych, byłoby czynem nieprzyjacielstwa, jedynie nadzwyczajną koniecznością usprawiedliwić się mogącym. Mówią, że Pan Macneil, Reprezentant Angielski przy Szachu Perskim, opuścił już tegoż. Xiążę Kamran, władca Heratu, będący lennym względem Persyi, pochodzi z Heratu, rodzący Królewskiej kraju Kabul. Herat od Kabul, jest w prostej linii blisko 400 mil angielskich oddalony; z Kabul do Attok nad Indusem, jest mil 200, a ztamtąd 230 mil do Lahory, będącego już tylko 380 mil od Delhi odległym.

— *Morning-Post* zawiera obszerniejsze rozumowanie o sprawie holendersko-belgijskiej i rozmaitych, z sobą sprzecznych doniesieniach dzienników niderlandz-

помещенныхъ въ журналы Нидерландскихъ и Бельгійскихъ. Въ упомянутомъ журналѣ полагаютъ, что о семь дѣлѣ нельзя имѣть никакихъ вѣрныхъ свѣдѣній, по той причинѣ, что уполномоченные дворовъ, хранять строгое о семъ молчаніе, и что, кажется, самыя совѣщанія тогда только будутъ производиться съ дѣятельностію, когда оба главныя стороны согласятся въ цѣли и намѣреніяхъ, чего, до сего-времени, между ними не было: Впрочемъ съ первымъ общимъ засѣданіемъ окажется ясно, что затрудненія, или уже устранены, или въ скоромъ времени устранены будутъ. Что же кажется до разнесшихся слуховъ, будто бы одна изъ договаривающихся сторонъ угрозами вынуждена была принять добавочныя условія, журналъ *Morning-Post* уверяетъ, что слухи сіи неосновательны.

— Канцлеръ Казначейства объявлялъ предположеніе о снятіи пошлины съ привозимаго олова.

— На сѣхъ дняхъ прибылъ сюда, для свиданія съ Королевою, Князь Гогенлоэ и Герцогъ Ольденбургскій съ супругою. Говорятъ, что Король Бельгійскій отсрочить поездку свою въ Англію, до времени закрытія засѣданій Парламента.

— Чрезвычайные Посланники: Россійскій, Графъ Строгановъ и Шведскій, Графъ Левенгелмъ, выехали отсюда, во вторникъ, въ Парижъ. Вчера, туда же отправился чрезвычайный Португальскій Посланникъ, Герцогъ Палмелла съ своею супругою, и будетъ тамъ, предъ возвращеніемъ своимъ въ отечество, праздновать свадьбу дочери своей съ богатымъ дворяниномъ.

— Въ Журналѣ *Morning-Post* пишутъ, что Маркизъ Clanricarde будетъ наименованъ Посланникомъ при Императорско-Россійскомъ Дворѣ, вмѣсто Лорда Дургамъ; Герцогъ же Девонширскій, богатѣйшій изъ Перовъ Англійскихъ; — чрезвычайнымъ Посланникомъ на коронацію Австрійскаго Императора въ Миланъ.

— По причинѣ непрерывныхъ дождей, хлѣбъ значительно вздорожалъ; цѣна Англійской пшеницы возвысилась двумя, а заграничной, которая сберегалась, тремя шиллингами. Даже и по этой цѣнѣ много уже раскуплено.

— Въ одномъ изъ нумеровъ газетъ, отъ 30 м. м. полученныхъ здѣсь изъ Канады, помѣщено предписаніе лорда Дургамъ, объ отсылкѣ въ Бермудскіе острова тѣхъ изъ мятежниковъ, содержащихся въ Монреальской тюрьмѣ, которые, сознавшись въ винѣ своей, предоставили себя на волю Ея Королевскаго Величества, съ тѣмъ, чтобы ни одинъ изъ нихъ, подъ смертною казнью, не отваживался возвратиться въ Канаду. Папино и другіе начальники возмущенія, какъ говорятъ, будутъ приговорены къ смерти, если кто либо изъ нихъ покажется въ Канадской области.

(О.Г.Ц.П.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 31-го Іюля.

1-го Іюля, наша морская сила состояла изъ 9 фрегатовъ, 7 корветъ, 4 большихъ бриговъ, 2 малыхъ, 3 пароходовъ и 13 канонирскихъ лодокъ. Экипажа на сѣхъ судахъ считалось 4,738 человекъ. Кроме того на дѣйствительной службѣ остается: 8 линейныхъ кораблей, 13 фрегатовъ, 7 корветъ, 9 большихъ и 3 малыхъ бриговъ, 1 пароходъ и множество канонирскихъ лодокъ. (О.Г.Ц.П.)

ШВЕЦІЯ.

Стокгольмъ, 3-го Августа.

Вчера, Король въ первый разъ послѣ ушиба ѣздилъ водою въ замокъ Резендаль, въ сопровожденіи Государственнаго Маршала Графа Браге, Генеральнаго Губернатора и несколькихъ другихъ высокихъ сановниковъ.

— Королева давала въ минувшую среду большой обѣдъ, на который приглашены были: Наслѣдный Принцъ съ супругою, Французскій Посланникъ Гр. Мормей и Гр. Сенъ-Альдегонде, Генераль Россійско-Императорской службы. (О.Г.Ц.П.)

БЕЛГІЯ.

Брюссель, 31-го Іюля.

Вчера разнеслись слухи, будто бы Министры въ первой половинѣ будущаго мѣсяца, созовутъ Палаты на чрезвычайное засѣданіе, и что предположеніе сіе было одобрено въ Совѣтъ, на засѣданіи коего председательствовалъ самъ Король. Говорятъ также, что всему высшему военному начальству разосланы приказанія, дабы офицерамъ, просящимся въ отпускъ, разрѣшали оный срокомъ до 1-го Января 1839 года; изъ сего заключаютъ, что несогласія съ Голландіею будутъ прекращены.

2-го Августа.

Въ Журналѣ *Commerce Belge* пишутъ, что изъ

кихъ и бельгійскихъ; мнѣна онъ, że o tej sprawie nie pewnego donieść nie można, ponieważ pełnomocnicy dworów, najściślej zachowują milczenie, i że się zdaje, iż same narady wtędy dopiero czynnie odbywać się będą, gdy obie strony główne okażą większą zgodę w widokach i zamiarach, jakiej dotychczas nie okazują. Za pierwszymъ затѣмъ згромадженіемъ огólnémъ członków narady, okaże się jasnie, że trudności, albo już są załatwione, albo zbliżają się do kresu. Co się zaś tycze rozsięwanych wieści, jakoby jedna ze stron układających się zagrożona była przymusem do przyjęcia narzucanych warunków, *Morning-Post* zapewnia, że tej myśli wcale nie miano.

— Канцлеръ Избы Skarbowej ogłosił zamiar zniesienia opłaty celnej od cyny, do kraju wprowadzanej.

— W tych dniachъ przybyli tu, dla odwiedzenia Królowej, Xiążę Hohenlohe, tudzież Xiążę Oldenburski z małżonką. Król Belgów miał odłożyć podróż do Anglii aż do odroczenia parlamentu.

— Rosyjski i Szwedzki posłowie koronacyjni: Hr. Stroganow i Hr. Löwenhjelm, wyjechali stąd we wtorek do Paryża. Wczora udał się do tej stolicy Portugalaki Poseł nadzwyczajny Xiążę Palmella ze swoją małżonką, gdzie, przed powrotem do kraju, obchodzić będą zaślubiny swej córki z pewnym zamożnym szlachcicem.

— Marg. Clanricarde ma być mianowany, jak *Morning-Post* mniema, Posłem przy dworze Rosyjskim, w miejsce Lorda Durham; zaś Xiążę Devonshire, najbogatszy par angielski, — nadzwyczajnym posłem na koronację Cesarza Austriackiego w Medyolanie.

— Ciągłe deszcze stały się powodem podrożenia zboża; pszenica angielska podniosła się w cenie o 2, a zagraniczna, pod kluczem będąca, o trzy szylingi. Nawet już i po tej cenie wiele zakupionych.

— Nadeszły tu gazety z Kanady, z dnia 30 z. m.; w jednej z nich jest umieszczony rozkaz Lorda Durham, mocą którego rokoszanie, znajdujący się w więzieniu w Montréal, którzy przyznali się do zbrodni i poddali się woli J. K. Mości, mają być odwiezieni do wysp Bermudów, z kąd im pod karą śmierci nie wolno wracać do Kanady. Zaś Papineau i inni naczelnicy, mają być skazani na śmierć, jak tylko się zjawią na ziemi Kanadyjskiej. (G.R.K.P.)

NIDERLANDY.

Haga, dnia 31 Lipca.

W dniu 1 Lipca, składała się nasza siła morska, stojąca w czynnej służbie, z 9 fregat, 7 korwet, 4 wielkich brygów, 2 małych, 5 statków parowych i 13 kanonierskich. Osada na tych statkach wynosiła ogółem 4,738 głów; prócz tego w nieczynnej służbie zostaje 8 okrętów liniowych, 13 fregat, 7 korwet, 9 wielkich i 5 małych brygów, jeden statek parowy i wielka liczba kanonierskich. (G.R.K.P.)

SZWECYA.

Sztokholm, 3-go Sierpnia.

Wczora, poraz pierwszy od nieszczęśliwego wypadku, używał Król przejażdżki wodą, udając się do zamku Rosendahl. W podróży towarzyszyli Monarsze Marszałek Państwa Hr. Brahe, Wielki Gubernator i kilka innych wyższych urzędników.

— Królowa dawała w zeszłą szkodę wielki obiad w Rosendahl, na który, prócz Królewicza z małżonką, zaprosiła Posła francuzkiego Hr. Mornay i Hr. St. Aldegonde, Jenerała w służbie Cesarzsko-Rossyjskiej.

(G.R.K.P.)

BELGIA.

Bruxella, 31 Lipca.

Rozesła się wczora pogłoska, że w pierwszej połowie przyszłego miesiąca, mają Ministrowie zwołać Izby na posiedzenie nadzwyczajne. Rzec tę mieli uchwalić na radzie, która się pod przewodnictwem samego Monarchy odbywała; głoszą przytęm, że posłano rozkazy wszystkim wyższym oficerom, aby żądającym oficerom urlopu, udzielali go aż do 1 Stycznia 1839 roku, z czego wnioskuja, że nieporozumienia z Holandją załatwione będą zgodnie.

2-go Sierpnia.

Dziennik *Commerce Belge* donosi, że w ponie-

Лондона получены важныя депеши, пересланные чрезъ нашего Посланника. Немедленно былъ созванъ Совѣтъ Министровъ, засѣданіе коего продолжалось до полуночи; послѣ того отправленъ въ Лондонъ курьеръ, съ приказаніемъ прибыть туда непременно 1 с. м. поутру.

— Графъ Генрихъ Меродъ наименованъ чрезвычайнымъ Посланникомъ на коронацію Австрійскаго Императора въ Медіоланъ. (О.Г.Ц.П.)

И т а л і я.

Римъ, 24-го Іюля.

Принцесса Марія Луиза, вдова Принца Максимилиана Саксонскаго, на сихъ дняхъ прибыла сюда изъ Неаполя и 22 с. м. вышла замужъ за Г-на Росси, брата Камергера Герцога Лукскаго. Кардиналь Григоріо, великій пенитенціонарій Папы, севершалъ обрядъ бракосочетанія. Новобрачные сперва поѣдутъ въ Саксонію, а потомъ придутъ въ Италію, гдѣ проживутъ нѣсколько лѣтъ.

Ливорно, 25-го Іюля.

Извѣстія наши изъ Александріи простираются до 6 ч. с. м.; онѣ сообщаютъ, что флотъ Мегмеда-Али уже въ пути изъ Александріи къ берегамъ Сиріи, а также, что Вице-Король приготавливался плыть въ онымъ и сопровождать флотъ до нѣкотораго мѣста. До такой мѣры довела недавняя высылка Султанскаго флота въ Караманію, такъ какъ Мегмеду-Али казалось, что ему должно это сдѣлать если не по собственнымъ видамъ, то по крайней мѣрѣ для собственной безопасности. Говорятъ, что нѣкоторые изъ политическихъ агентовъ Иностранныхъ Державъ предлагали ему оставить это, однако между ними была такія, которые совѣтовали подобную предосторожность. Въ здѣшнемъ городѣ опасаются, чтобы такое движеніе флота не обнаружало вреднаго вліянія на наши торговые отношенія. (Г. С.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 11-го Іюля.

Здѣсь безпрестанно производятся слѣдствія по случаю покражи, происшедшихъ въ предместьяхъ Пера и Галата, хотя судопроизводство и замѣдлается по тому поводу, что наказаніе виновныхъ Европейцевъ зависитъ собственно отъ посланниковъ.

— Султанъ издалъ фирманъ, на основаніи котораго прибавляется сухопутнымъ войскамъ провіанта $\frac{1}{2}$ часть.

— Въ Аугсбургской газетѣ пишутъ, что эскадра, состоящая подъ начальствомъ Капитана-Паши, получила предписаніе крейсировать вдоль Азіатскихъ береговъ и нападать на суда Мегмеда-Али всякій разъ, когда съ ними встрѣтятся. (О.Г.Ц.П.)

Разныя извѣстія.

Взглядъ на Херсонскую Губернію.

Херсонская Губернія составлена: 1-е) изъ Очаковской степи, или такъ называемой Старой Бессарабіи, заключающейся между Бугомъ и Днѣстромъ, и между моремъ и рѣчками Кодымою и Егорьякомъ, означившими границу между прежною Польшею и Турціею, по правую сторону Буга; 2-е) изъ бывшей Ново-Сербіи или теперешнихъ Елисаветградскаго, Александрійскаго, Ольвипольскаго уѣздовъ и Херсонскаго, составленнаго частію, какъ Ольвипольскій и Александрійскій, изъ бывшихъ земель Запорожскихъ. При Елисаветѣ построены здѣсь города Елисаветъ и Миргородъ; при Екатеринѣ, Потемкинскимъ, Херсонъ и Николаевъ до Яскаго моря; городъ же Одесса заложень Адмираломъ Рибасомъ въ 1772 году подъ руководствомъ Графа Зубова; усиленъ покровительствомъ въ Бозѣ почившаго Императора Александра, при начальствѣ Дюка Ришелье, Ланжерона, и теперь процвѣтаетъ подъ управленіемъ Графа Воронцова. Городъ Одесса есть дорога, по которой изливаются на западъ Европы и въ Турцію продукты изъ лучшаго и плодороднѣйшаго края Россіи, и сухими путемъ по системамъ рѣкъ: Днѣстра, Буга, Днѣпра; сей истокъ продуктовъ чрезъ Одессу, далъ совсѣмъ другой видъ и цѣну землямъ губерній по вышесказаннымъ системамъ рѣкъ.

Старая Бессарабія или Очаковская степь вся почти состоитъ изъ весьма плодороднаго чернозема; но половина ея отъ моря вверхъ подвержена иногда засухамъ. Земля между Бугомъ и Днѣпромъ, отъ моря верстъ въ сто и болѣе, (смотря потому какъ равнины пересѣкаются возвышенностями) подвержена засухамъ болѣе, нежели Очаковская степь, и грунтъ здѣсь вообще низшей доброты, нежели на правой сторонѣ Буга подъ одной и тою же широтою. Вообще

дѣлакъ надеслѣй важныя депеши з Лондону, преслане презъ нашего посла; зараз зwołано радę Ministrów, która trwała do północy, a następnie wyprawiono gońca do Londynu z poleceniem, aby tam stanął 1 b. m. rano.

— Hr. Henryk Mérode, mianowany został nadzwyczajnym posłem na koronację Cesarza Austriackiego w Medyolanie. (G.R.K.P.)

W ł o c n y.

Rzym, 24 Lipca.

Xiężna Marya Ludwika, wdowa po Xięciu Maxymilianie Saskim, przybyła tu z Neapolu przed tygodniem, i 22 b. m., poślubiła sobie P. Rossi, brata Szambelana Xięcia Łukieskiego. Kardynał Gregori, wielki penitencyaryusz J. S. udzielał nroczystego błogosławieństwa tej parze, która naprzód na czas niejaki jedzie do Saxonii, a później przybędzie do Włoch, gdzie lat kilka zamieszka.

Liworno, 25 Lipca.

Nasze wiadomości z Alexandryi, dochodzą do d. 6 b. m. i donoszą, że flota Mehmeda-Alego, jest już w drodze z Alexandryi ku brzegom Syrii, jakoteż, że Vice-Król gotował się wypłynąć za nią i towarzyszyć tej żegludze do pewnego punktu. Podobne postąpienie wywołane zostało niedawnym wysłaniem floty sułtańskiej do Karamanii: ponieważ zdawało się Mehmedowi-Alemu, że uczynić ten krok należy mu, jeżeli nie ze względu na własne zamiary, to ze względu na własne bezpieczeństwo swoje. Mówią, że niektórzy z agentów politycznych mocarstw zagranicznych, przekładali mu, aby tego nie czynił, byli jednakże między nimi tacy, którzy to postąpienie doradzali. W tutejszym mieście obawiają się, aby takie poruszenia flot, naszym stosunkom handlowym nie szkodziły. (G. C.)

T u r c y a.

Konstantynopol, d. 11 Lipca.

Ciągle tu odbywają śledztwa, z powodu popełnionej kradzieży na przedmieściach Pera i Galata, lubo sprawiedliwość doznaje zwłoki, z powodu, że ukaranie winnych Europejczyków zawisło wyłącznie od właściwych postów.

— Sułtan wydał firman, mocą którego podwyższono wojskom lądowym i milicyi zwyczajną żywność o $\frac{1}{2}$ części.

— Gazeta Anszpurska donosi, że flota, zostająca pod dowództwem Kapudana Baszy, otrzymała rozkaz krążenia przy brzegach Azyatyckich i natarcia na flotę Mehmed-Alego, w każdym miejscu, w którémby ją spotkała. (G.R.K.P.)

Rozmaite Wiadomości.

Rzut oka na Gubernię Chersońską.

Gubernia Chersońska składa się: 1) ze stepu Oczakowskiego, czyli tak zwanej Starej-Bessarabii, leżącej pomiędzy Bugiem i Dniestrem, tudzież morzem i rzeczkami, Kodymą i Jegorlikiem, które stanowiły granicę między dawniejszą Polską a Turcyą, z prawej strony Bugu; 2) z byłej Nowo-Serbii, czyli teraźniejszych powiatów, Elisawetgradzkiego, Alexandryjskiego, Olwipolskiego i Chersońskiego, składającego się po części, podobne jak Olwipolski i Alexandryjski, z ziem niegdyś Zaporozkich. Za panowania Elżbiety, zbudowano tu miasta: Elisawet - i Mirgorod; za Katarzyny, Potemkin zbudował Cherson i Nikołajew, przed traktem w Jassach zawartym, zaś Odessę, założył Admirał Ribas, w r. 1772, pod kierunkiem Hr. Zubowa, którego to miasto, wzrosło pod opieką w Bogu spoczywającego Cesarza ALEXANDRA, w czasie naczelnictwa Xięcia Richelieu, Langerona, kwitnie teraz pod zarządem Hr. Woroncowa. Odessa jest drogą, przez którą przelewają się na zachód Europy i do Turcyi płody najcenniejszych i najurodzajniejszych prowincyj Rosyi, i w skutek systematu nawigacyjnego rzek Dniestr, Bugu i Dniepru; ten przelew produktów przez Odessę, wcale inną nadał postać i wartość ziemi w guberniach, do których wspomniane systemata rzek należą.

Stara Bessarabija, albo step Oczakowski, cała prawie składa się z bardzo żyznego czarnoziemiu; lecz połowa jej, idąc od morza w górę, doznaje niekiedy suszy. Ziemia, pomiędzy Bugiem a Dniępem, na sto i więcej wiorst od morza, (w miarę jak równiny przerwane są wyniosłościami), jeszcze bardziej podlega suszy, niżeli step Oczakowski, a grunta w ogólności nie są tak dobre, jak z prawej strony Bugu, pod tą samą szerokością jeograficzną. W ogólności ziemia Gubernii Cher-

земля Херсонской губернии плодороднее вверху, нежели внизу к морю, и это преимущество замечается ближе или дальше от моря, смотря по начинающемуся возвышенію.

Херсонская губерния населяется быстро, а особливо близ Одессы; цѣна земли возвышается, и домоводство просвѣщенныхъ хозяевъ, имѣющихъ тамъ свои дачи, служить поучительнымъ примѣромъ для внутреннихъ содѣственниковъ губерній, въ садоводствѣ, въ хозяйственныхъ и прихотливыхъ постройкахъ, въ Испанскомъ овцеводствѣ и земледѣліи. — Овцеводство Испанское, водворенное здѣсь по волѣ блаженной памяти Императора Александра Дюкомъ Ришелье, важнѣе, нежели гдѣ либо въ Россіи, и служить разсадникомъ для всей Имперіи: многія тысячи тонкошерстныхъ барановъ уже выведены отсюда во внутреннія губерніи и требованія на нихъ ежегодно умножаются. — Одесса, мать Херсонской губернии и всего края, сбывающаго чрезъ нея свои избытки, доставляетъ ему выгоды, усиливая въ немъ трудолюбіе и возвышая цѣну на продукты и недвижимости; сверхъ того еще, послѣ открытія въ ней порто-франко, она сдѣлалась и пріятнымъ мѣстопребываніемъ для богатыхъ: помѣщики Польскихъ губерній уже меньше вывозятъ своихъ денегъ во Львовъ, Вѣну и Варшаву, для веселаго препровожденія тамъ времени; они пріѣзжаютъ вмѣсто того въ Одессу, гдѣ видятъ съ воспитывающимися тамъ дѣтьми своими, находятъ постоянный театръ, поддерживаемый изъ городскихъ доходовъ, и оперу лучше Московской и Петербургской; находятъ общество образованныхъ людей цѣлой Европы, морскія ванны, благотворенный климатъ, публичныя въ садахъ и на бульварахъ гулянья и при всѣхъ сихъ выгодахъ, обрабатываютъ свои дѣла и сбываютъ произведенія иностраннымъ negociантамъ. Прибавимъ, что въ Одессѣ жить сходнѣе, нежели гдѣ либо изъ городовъ цѣлой Европы; здѣсь вино Французское не дороже, нежели въ городахъ самой Франціи; сахаръ, кофе, пріятныя коренья дешевле, нежели въ Англіи; все служащее къ пристойному и даже роскошному содержанію и одеждѣ, въ той же цѣнѣ какъ и въ мѣстахъ, откуда привозится *) внутренніе жизненные припасы не много дороже, нежели въ Кіевѣ, а тамъ они очень дешевы: словомъ, желающіе прожить дешево и весело, нетолько въ Россіи, но гдѣ бы то ни было, въ Европѣ не найдутъ мѣста удобнѣе Одессы, ежели положить на вѣсы всѣ выгоды и невыгоды. — Климатъ въ Херсонской губерніи на 200 верстъ и болѣе къ сѣверу отъ моря, позволяетъ разводить виноградъ, который и разводится съ успѣхомъ: тамъ дѣлается явное весьма хорошее вино **) вездѣ въ южномъ краѣ на 500 верстъ отъ моря виноградныя сады процвѣтаютъ успѣшно; въ Херсонской Губерніи размножаются также деревья абрикосовыя, персиковыя и другія, свойственныя климату; у помѣщиковъ есть сады очень обширныя, какихъ нѣтъ обыкновенно разводить въ другихъ мѣстахъ Россіи: охоту къ сему возбудилъ Дюкъ Ришелье. Такимъ образомъ не рѣдко то, что служить въ началѣ забавою тщеславія, со временемъ доставляетъ доходъ частнымъ людямъ и пользу цѣлому Государству: — деревцо не заслужившее даже улыбки хозяина, чрезъ нѣсколько лѣтъ укрываетъ его отъ солнечнаго зноя и питаетъ сочными плодами. Трудъ никогда не пропадаетъ безмездно; многіе новые хозяева прекраснаго края, о которомъ мы говоримъ, испытали эту истину. (Ж. М. и Т.)

сошской жызнейша jest idac w górę, niżli na dół ku morzu, to zaś już to bliżej, już też dalej od morza, stosownie do zaczynającej się górzystości.

Gubernia Chersońska zaludnia się szybko, zwłaszcza w bliskości Odessy; cena ziemi wzrasta, a gospodarowanie światłych właścicieli, posiadających tamże letnie mieszkania wiejskie, służy za przykład dla gubernij środkowych sąsiednich, pod względem ogrodnictwa, budownictwa gospodarskiego i ozdobnego, chówu owiec hiszpańskich i rolnictwa. Chów owiec, zaprowadzony tu z woli błogosławionej pamięci Cesarza ALEXANDRA przez Xiecia Richelieu, znakomitszym jest niż gdziekolwiek w Rosyi, i zamtąd rozkrzewia się po całym Państwie; już tysiące tryków cienkowetnastych wyprowadzono zamtąd w gubernie dalsze, a corok żądania jeszcze się powiększają. Odessa, matka gubernii Chersońskiej i całego kraju, zbywającego za jej pośrednictwem swoje dostatki, zapewnia mu korzyści, przez zachęcenie pracowitości, oraz podniesienie ceny produktów i nieruchomości; prócz tego przez ogłoszenie jej za port wolny, stała się też przyjemnym miejscem pobytu dla możniejszych. Obywatele gubernii Polskich mniej już wywożą pieniędzy do Lwowa, Wiednia i Warszawy, w celu wesołego przepędzenia czasu, a natomiast zjeżdżają się do Odessy, gdzie oglądają wychowujące się tam dzieci swoje, znajdują teatr stały, dochodami miasta zasilany; i operę, lepszą od Moskiewskiej i Petersburskiej, znajdują towarzystwo dobrze wychowanych ludzi z całej Europy, kąpiele morskie, klimat zdrowy, publiczne spacery po ogrodach i hulwarach, a obok tych wszystkich wygod, zafatwiają interessa i zbywają swoje produkta kupcom zagranicznym. Dodać jeszcze należy, że w Odessie życie jest tańsze, aniżeli w jakimkolwiek mieście Europy: francuzkie wino nie jest tu droższe, jak w miastach samej Francyi; cukier, kawa, korzenie, tańsze jak w Anglii; wszystko, co tylko do porządnego, a nawet zhytkowego utrzymania się i odzienia służy, tyleż kosztuje, co na miejscu, skąd sprowadzane bywa *); wiktuały krajowe mało co droższe, jak w Kijowie, gdzie są nader tanie: słowem: chcący przeżyć tanio i wesoło, nie tylko w Rosyi, ale gdziekolwiek bądź w Europie, po zrównoważeniu dogodności z niedogodnościami, nie znajdą bardziej odpowiedniego nad Odessę miejsca. — Klimat gubernii Chersońskiej, na 200 i więcej wiorst na północ od morza, dozwala uprawy winnic, które się też dobrze tam utrzymują: teraz wyrabiają tam wino bardzo dobre **); wszędzie w południowej części kraju, na 500 wiorst od morza, winnice przednio się udają; morele, brzoskwinie i inne drzewa owocowe, klimatowi właściwe, także się rozmnażają w tej gubernii; obywatele mają sady bardzo wielkie, jakich zwykle nie widać w innych okolicach Rosyi: popęd do tego dał Xieże Richelieu. Takto często, to, co zrazu było zabawką próżności, przynosi z czasem zysk prywatnym, a korzyść całemu Państwu: — drzewko, niezastugujące nawet na uśmiech gospodarza, w kilka lat ostanія go od stonecznego skwaru, i posila soczystymi owocami. Nigdy praca nie jest daremną: wielu nowych gospodarzy przesłuchanego kraju, o którym mówimy, doświadczyło tej prawdy. (D.R. i H.)

*) Вино во Французскихъ городахъ на отпущу. За пріятныя коренья, сахаръ и кофе плащаютъ въ Англіи пошлину: самыя попребиштели; между тѣмъ эти продукты, равно какъ и издѣлія иностранныя, будучи привозимы въ Одессу, продаются въ городѣ безъ пошлины по самымъ дешевымъ цѣнамъ; ибо иностранецъ спѣшши выручить деньги, чтобы купить выгодно пшеницу или другіе продукты. Въ Одессу много кораблей приходитъ съ балластомъ, а по сему фрахтъ до этого города очень дешевъ.

**) Графъ Северинъ Потоцкій, подражая своему родственнику Тульчинскому-Потоцкому, развелъ въ своемъ имѣніи Севериновкѣ, въ 30 верстахъ отъ Одессы, разныя школы деревъ; ему единственно обязана Херсонская Губернія украшеніемъ городовъ и селъ тополями и многими породами рѣдкихъ садовыхъ деревъ. Такая услуга краю въ началѣ не очень примѣтна; но какъ она важна въ послѣдствіи! Колонистамъ почли вообще въ Новороссійскомъ краѣ, начальствомъ поставлено въ обязанность, каждому хозяину разводить сады виноградныя. Они сперва роптали, какъ и обыкновенно бываетъ; но теперь многіе выдѣлываютъ по нѣскольку сотъ ведеръ вина и богатѣютъ.

*) В миастахъ Французскихъ вино уlega оплатѣ. За корzenie, cukier i kawę, оплацаją w Anglii cto sami konsumenci; tymczasem produkta te, równie, jak i wyroby zagraniczne, przywożone do Odessy, sprzedają się w mieście bez cła, po najniższych cenach: bo cudzoziemiec stara się o ich spieniężenie, aby mógł zyskownie zakupić pszenicę, lub inne produkta. Wiele okrętów przyplыва do Odessy tylko z balastem, dla czego właśnie transport do tego miasta jest bardzo tani.

**) Hr. Seweryn Potocki, naśladowując kuzyna swego Potockiego z Tulczyna, pozakładał w swoim miasteczku Sewerynowce, o 30 wiorst od Odessy odległym, rozmaite szkółki drzew: jemu to jedynie winna gubernia Chersońska przyozdobienie miast i wsi topolami i wielą gatunkami rzadkich drzew owocowych. Niezastugające dla kraju, zrazu nie bardzo widoczna, ważna później się staje! Prawie, wszędzie w kraju Nowo-Rossyjskim, rząd zalecił kolonistom, aby każdy zaprowadzał winnice. Ci z początku na to szemrali, jak to zwykle bywa: a teraz wielu wyrabia po kilkaset wiader wina, i tѣm się wzbogaca.